

6. EEN ROODBORSTEN-RUSH OP ZONDAG 30 SEPTEMBER 1973.

Ons 3-daags verblijf op Rottumerplaat, waarvan de laatste dag uiteindelijk zo succesvol bleek te zijn, begon weinig hoopvol. De beide eerste dagen brachten een teveel aan regen en vooral wind, zodat het vrijwel ondoenlijk was een beschut plaatsje te vinden om een enkel netje op te stellen. Reeds bij onze aankomst op de "plaat"- welke bij stormachtige wind tussen twee regenbuien door, plaatsvond-bleek er nogal eens een vogeltje te vliegen, overigens hoofdzakelijk Goudhaantjes. De vangsten deze twee eerste dagen waren dan ook navenant; een daggemiddelde van 40 vogels, met als hoogtepunten een Grote Barmsijs en een Ortolaan.

Van doortrek was deze eerste dagen weinig te bespeuren en we hadden dan ook de indruk dat de vangsten gehaald werden uit een zeker vast bestand van op het eiland pleisterende vogels.

De derde dag, de 30 ste september, begon alweer precies als de beide voorgaande dagen, met dit verschil, dat de aanvanke-lijk Noordwestelijke wind was gedraaid naar meer zuidelijke tot zuidoostelijke richting. Regelmatig werd de ronde gedaan langs de uitstaande netten en de lucht boven het eiland en de zee afgezocht naar nieuw "vleugelleven"; want ondanks het trieste weer en de betrekkelijke rust was er toch nog een goede hoop op meer vogels; de wind immers zat nu in de goede hoek. In de loop van de ochtend nam de wind verder in kracht af en werd de mogelijkheid geopend een aantal netten erbij uit te zetten. De lucht was nog steeds zwaar bewolkt en hieruit viel zo nu en dan een enkel spatje.

Rond 10 uur verschijnen dan opeens enkele verspreide troepjes lijsterachtigen, die hoog overkomen en tegen de zuidoostelijke wind in, richting Groningerkust, verdwijnen; de doortrek wordt geleidelijk sterker en van de passerende troepjes komen er steeds meer naar beneden terwijl weer anderen doorvliegen. Deze pas gearriveerden bleken overigens voor de overgrote meerderheid uit Zanglijsters te bestaan.

Deze invasie, want daar leek het veel op, bracht plotseling veel werk aan de winkel en er konden dan ook in een paar uur tijds ruim 200 lijsterachtigen worden geringd. Zoals reeds gezegd, hoofdzakelijk Zanglijsters, verder een 10-tal Koperwieken en zelfs 2 Beflijsters.

Rond het middaguur liep de "lijsteraanvoer" snel terug en kwamen, even plotseling als de lijsterdoortrek stakte, grote aantallen kleinere zangers door; hierbij waren de Roodborsten ver in de meerderheid. Het "aanbod" evenwel was zo overstelpend, dat het voor 2 man bijna niet om bij te benen was; zoveel Roodborsten zagen we nooit tevoren! Het bevrijden uit de

netten kon geen gelijke tred houden met de nieuw gearriveerden. Het was zoiets van één eruit en dan weer twee nieuwe ervoor in de plaats; en dan te bedenken dat we 4 netten moesten bedienen, terwijl we met één net al druk bezet waren. De aanvankelijk uitstaande 75 strekkende meter mistnet was, nadat de lijsteraanvoer wat was geluwd, teruggebracht tot 36 meter.

Tussen de bedrijven door werden dan de "onbemande" netten op hun inhoud gecontroleerd en zonder meer leeggeschud, nadat was vastgesteld dat er geen bijzondere soorten of eventueel geringde vogels tussen zaten. Op deze manier moesten we helaas - een andere mogelijkheid zagen we niet - enige honderden ongeringde vogels weer laten vliegen. Het totale aantal geringde vogels die dag was ruim 600, verdeeld over toch nog 22 soorten. Naast de hierboven reeds genoemde 200 lijsters en een 300-tal Roodborsten bevonden zich hieronder ruim 20 Heggemussen, evenzovele Zwartkoppen, Tuinfluiters, Gekraagde Roodstaarten en zelfs nog een Kleine Vliegenvanger.

Ook de volgende dag, toen weer moest weer worden opgebroken, "miggelde" het nog steeds van de vogels. Nu evenwel waren het hoofdzakelijk weer Goudhaantjes, die op Rottumerplaat even kwamen pleisteren en dan regelmatig in kleine groepjes weifelende pogingen ondernamen voor een oversteek over zee naar de vaste wal.

Naschrift:

Dat de herfsttrek voor een zeer belangrijk deel langs onze waddenkust plaatsvindt is reeds lang bekend. Door allerlei oorzaken kan het dan gebeuren dat enorme aantallen doortrekkers zich op bepaalde plaatsen concentreren. Een duidelijk voorbeeld hiervan kregen we tijdens ons verblijf op Rottumerplaat. Ongetwijfeld moeten er ook nog na ons verblijf daar nog vele pleistersaars geweest zijn die geen kans meer hebben gezien van de plaat te vertrekken. De ervaringen van de Heer Esselink cs. op 9 oktober d.a.v. wijzen hier duidelijk op.

Naast het grote aantal dode Roodborsten werd bijna een even groot aantal dode Graspiepers aangetroffen, voorts nog enkele Sijzen, Heggemussen, Zwarte Roodstaart en Zanglijsters.

Vooraf de vondst van de dode Graspiepers wijst erop dat de massale doortrek ongetwijfeld enige dagen heeft voortgeduurd daar o.a. juist Graspiepers en Sijzen tijdens ons verblijf vrijwel niet werden opgemerkt.

A.G. Witteveen

J.H.P. Westhof